

Մանկութեան Էփեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՅՈՒՆԻՍ 20 ԲՅՁԱՐ ԻՐԹԵՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 79

Մանկութեան Էփեմար համար 6 երկուսն ալ 300
Զեւարե վերջիւ, սենեկի գրքի մէջ, բաժնա փարսար տախ
իշխան օրարար. 2) զէ՛ օրուայ, ալ թը տղը 00 զէ՛ օրա
ճագ, վե նիւսիւսի տախի 50 ար փարսար սաճը լաճագ տըր :

Իւանաթըն պէճեր սաճը իշին, պի-
րինճի տէ փարսար 5, իբի ճի տէ փարսար 2,
վե իւշիւնճի վե սախի տէ փարսար 1
էր զուրուշ ալ լաճագ տըր :

Մեքթուպ վե սախի, Իսթանպուլ տա Պաղէ Գաղաւա-
խարիճինտէ, զարագօրիանէ իլէ ճամիի շերիֆ արա եւ-
րինտէ քեալին Շապճը Խանընտա, Կարապետ 3. Փանս-
եանըն 18 նիւսիւսի տախի 50 ար փարսար սաճը լաճագ տըր :

ՐԷՄԻԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՕՍՄԱՆԼԻ ԶՈՆՏՈՒԱՐԸ

Լօնտա, 50 յունիս.

Լսհամը Ումուտիլե 273-8
» » Գաբանտը 275-8

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼ

ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ

Յունիս 48 Էն երեքտէք 52-4
» » Էն աշաղը 51-12
» » Գաբանտը 51-34

ՀԱՎԱՏԱՍՍԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅՅԷ

Ճիւմա իրթեւի ախաւը նէշ իտիլէն
Լա Թիւ րբինն իրաւէ սինտէ, շու աթի-
տէքի հափառիսէր օգոււնուշ տուր :

« Յունիս 28 թարիսէ վիւննաւտան
պու սապահ ալ լաւն իբի գրթա թաշ-
րիւթը մախսուսէտէն անաշըրըղնա
կէօրէ, Ալթիթիւրալ իլէ Բրու սեալըլար
պէյնիտէ Պահէմիտա Ժագէ Գ-Սթաւ
իլէ Միւնշէնկրաց արտարնա վուգու
պուլան գալգաւտա, Ալթիթիւրալ քէս-
պի ֆիւթու հաթ իի միւլէր տիւր :

Վիւննա, 28 յունիս.

« Տիւնքի կիւն Միւնշէնկրաց տա վե Նա-
շտաւ վուգու պուլան տէնէթիւր գալգա-
լարտա, րբէն Շարը իլէ վիլիի աւտ օլան
րբէնսին գոււնաւտարնա պուլոււնն Բրու
սիա ապէրլէրի հէր գօլտան գօլալանմըլար
տըր :

« Չիպիլիսի Բօ նէհրինտէն կէրի կէշմէյէ
մէհպուր օլմուշ տուր :

Տիւրանա, 25 յունիս.

« Իթալեա տօնանուաւը, յունիս 25 տէ
Թարանթը թէրք իթիւշ տիւր :

Միւնիս, 23 յունիս.

« Պիւր շօղարըն արդուլարընա թէվիիգան
գրալ հաղթթիւրի պու կիւն օրտու մէրքէ-
գինէ կիթմէք իւզրէ բալիթաթը թէրք ի-
լէտի :

ՀԱՎԱՏԱՍՍԹԸ ՏԱՅԻԼԻՅԷ

Մէսմու իմիգէ նազարէն, ճիւմա
կիւնիւ պիւրինճի օրտուլու Հիւմայուսու
պիւրինճի Տրահօն արալը տախի Զէրիգ
Սաւաղ բաշա հաղթթիւրի գոււնաւտա
արտա օրտագ, Մէմէքէթէյն Ճանիպի-
նէ կիթմիշ տիւր :

« Պուրաւա, պիւր թարաֆտան, ա-
սաքիւրի շահանէնն Մէմէքէթէյնէ կի-
րէճէ կի սէօյլէնմէքաւ օրտուլու հալտէ,
Լօլուպա զագէթալարընա իսէ մուղայի-
րի կէօրիւմէքաւ տիւր, շէօյլէ քի, սա-
քիւրի շահանէնն մէմէքէթէյնէ կիւրէքէ,
հուգուգու տէվէթի ալթիլէնն մուհա-
ֆազար իտաւաւրնա չըղըլըրըղնա,
Շարը մէսէլէսի եէնիտէն պաշ կէօթէրէ-
ճէք, վե շիմիլի տէրքեար օլան մուհարէ-
պէ իւզրէրնէ պիւր մուհարէպէ տախի պու
թարաֆտան պաշտեւաճագ, վե պիւլիւք
ֆէնաղըլարա սէպէպիլէթ վիւրէճէ կիւն-
տէն, հէր տէվէթ, վե խուսուսիլէ ին-
կիթէրրա տէվէթի, էօյլէ պիւր շիւրիւք
տալա պասմամար հաղթթնա, Սալթա-
նաթը սէնիլէյնէ բէք շօք նապիհաթըլար
վիւրմէքաւ իմիշ :

« Թիւրիսթէ զագէթալարընտան պի-
րիսինտէ օգոււնուլու հէօրէ, Գարա-
տագ էհալիսի շէշանէլի գարապիւնալար
իլէ սիլահալանմագաւ օրտուգտան պաշգա,
պիւր թարաֆտան տախի թօրըլար վե հար-
պա միւթալիգ շէյլէր սաթըն ալմագաւ
իմիլէր : Պու եաղընլարտա, պուրաւա
պուլոււնն Գարաւագըլարը մէմէքէթ-
լէրինէ կէօնտէրմէք նիլէթիլէ, Խաթան-
պօլա խասսէթէն իբի նէֆէր մէմուր կէ-
միշ օլուպ, վե շու հաղթթըլտան մագ-
սէտ իսէ, հինի իթիիգաւտէ, վէրի նիւ-
մէթէրի մագաւնիտա թուլտուգալար
Ալթիթիւրաւ եարտըմ իթմէքտէն իպա-
րէթ իմիշ :

« Թուլաւաւ վե կարաւաւ չաթ
րաթ գօլըրա էսէրլէրի կէօրիւմէքաւ ի-
տու կի թէվաթուրտան տըր :

« Մըրըրտան կէլէն կէմիլէրին թէ-
միլ թէքէրէրլէրի պուլոււնտուլու թագ-
տիւրտէ, եալընըլ իւշ կիւն զարանթիւնա
պէքէյնէճէքէր տիւր :

« Պիւր գաշ արտան պէրու սէօյլէն-
մէքաւ օրտուլու հալտէ պիւնաւն, միլէթի-
միլտէն օլան րբէնա Պէհպուլթօֆ պու-
կիւնլէրտէ Թիֆլիստէն Տէր-սաւաթթէ
կէմիշ օրտուլու հալտէ, տիւնքի կիւն նի-
յէթլէրի իճրպէ կէլէրէք, Ալթիթիւ-
ֆանուաւ, միւթէվէֆա Պագոս պէյ
Տաւտան քէրիմէսի Մագաղիկէն հանըմ
իլէ ագաւր նիքեահալըլ վուգու պուլ-
մուշ տուր :

« Չանն իտէրիգ քի, շու տիւլլէնտէ
բէք շօք րուհպան պուլոււնմուշ տուր :
գիւրա, իշիթաիկիմիգէ նազարէն, բաթ-
րիլիսանտէ, իբի իթիլար եաւագճը-
տան պաշգա քիմնէ գալմամըլ տըր :

« Ճիւմա իրթեւի զագէթալարըն-
տա օգոււնուլու հալտէ նազարէն, նի-
կոդայոս եպիսկոպոս աղըպէթէքար Սիւ
կաթուղիկոսու օճիլ օլմուշ տուր :

« Պիւր զաթէն Ատանտան, մէրգու-
հաղթթնա ալմըլ օրտուլու հալտէ պիւր
մէքթուպուլն մալէլինի տէրճիլէ, պիւր գաշ
տէֆա պիւրիթիլիմիգէ իրաւէթէն, պու-
կիւնլէրտէ գուհուրա կէմիշ օլան պաղը
հարաքեաթ ու մէգալաթընը տախի պիւ-
տիւրէճէք տիւր, հալ պու քի, մէրգու-
պիլտէն իշիլիւգալ գօրաւագ, զահմէթ-
տէն պիլի գուրթարտը, հէյէ շուլա-
գըրտըր բէք տիգգաթա շայեան իտի,
« պէն իսթանպուլ վե բաթրիլիսանէյի
հէր քէստէն իսի թանըրըմ, օնլար քէն-
տի իշիլէրինէ գարընը պարտարնա գօյ-
սուկայ, պիլիմ օնլարա հիշ պիւր իթի-
լաճըմըլ եօգ տուր, պէն քէնտի կէօպէ :

յիմի քէնտիմ քէսէպիլիւրիմ . . .

Չէվալը Մկրտիչ Եպիսկոպոսուն էլի պէլինտէ գալմըջ օլմալը տըր . զիւրա ի- թաաթ իտիպտէ մէրգում իւթանպօլա կէլմէտիկինտէ , պա էմրի ալի թուլթ- տուրուպ կէօնտէրմէկէ մէզուէնիլէթ ալմըջ խոււկի իշխովմէքտէ իտի . հալ պու քի Նիկողայոս շէյթանա քիւլա հիլտիլէնէլէրտէն օլտուղունտան , իշի օ- րալարա պըրադմամըջ տըր :

Պու Եօլտա կաթուղիկոսլուգ վագաա շիմովէրտէ փարա իթմէյէճէկինտէն , Նիկողայոս թէհի Եէրտէ Սիս քիւլաքիսի- նէ օթուրմագտա տըր . լաքին , Էսէֆ ի- տէճէք Եէրի շուրապը տըր քի , զալմէն մանաթըրը սոյմուշ իտի , շիմով իտէ , բաթրիքիսանէ թարաֆընտան պիթթա- պի թազէիգ օլունուպ , վէ հէր հալտէ պուրանա ճէլպի իճապ իտէճէկինտէն , Էկէր քէօշէտէ պուճագտա տահա պիլը շէյթըր գալմըջ իտէ , օնլարը տալի թօր- լախարագ , Լիբանտն մանաթըրարըն- տան պիլիսինէ շէքիլէճէյի իճթիմալի գալիտէն տիլ :

Սորտըզ պու միւնասէպէթլէ տալի բաթրիքիսանէյէ , նաճը , իշ կէօրէպիլ- մէքտէ՝ միտիլ . պիլը սէնէտէն զիւրա տիլ , փանոստան իւշ տէօրթ վարչու- թիւնուն սէքիլ օն տէֆա , շու խուսուս իւգէրինէ նազարը տիգգաթըրը տալիթ իթտի իտէ , հագսըզմըրըջ :

Աճէպա , բաթրիքիսանէ ազընթըյա քիւլէք շէքմէքտէ օլմալըպ , վէ անկար- Եաեա իշ կէօրմէքտէ օլմասա իտի , Նի- կողայոս շիմովէ գաաա օրաաա գալա պիլիլ միլտի . պիլգճէ Նիկողայոս Բէք ի- յի վէ Բէք հագգը պիլ իշ Եալմըջ տըր , շիւնքի պէյլէ ուեուեան բաթրիքիսանէ զէմանընտա , պէյլէ խըրըզըզլար աալա պըլպ վէ թէաճճիւպէ շաեան պիլը շէյ տէյիլ տիլ :

Սայէյի բաթրիքիսանէտէ , տիմէք տիլ քի , շիմովէի հալ իքի նէֆէր անլաւեր վէ զօրպա կաթուղիկոսումուգ վար տըր . վէ պէյլէ կիտէր իտէ , գօրգարըք քի իւ- շիւնճիւսիւ տալի հէքքէսին գօրգտու- ղու նաալը իտէ , Էյլէ օլաճագ տըր :

Բաթրիքիսանէ իսթէր իտէ , շու իշ- կիւզալըզլարը մէյտանտա իքէն , Ման- ղումէ ալէյհնտէ պիլը գաչ թազըրիլ տա- հա Եազընտա , պարի Պապը-Ալիտէ նէ հալտէ օլտուղունու պիլը իյի անլարն . . .

Բաթրիքիսանէ Էկէր միլլէթէ խըրմէթ իտէճէք իտէ , սէքիլ կիւնտէ իյի ֆէնա պիլը տէֆա մէճիսէ թօրլանըպտա , Ման- ղումէ ալէյհնտէ պիլը գաչ թազըրիլ տա- հա Եազընտա , պարի Պապը-Ալիտէ նէ հալտէ օլտուղունու պիլը իյի անլարն . . .

խտի , աճէպա տահա իյի օլմաճ մը իտի , վէ շու րէզալէթլէրին Էօնիւ ալմմըջ օլ- մաճ մը իտի :

Գաաորնըն պիլիսինին ալէյհնտէ հաա- տէն զէյաաթէ քիւլիւրպազ տըր տէյի թէ- շէքքիլէր օլունմասը իւզէրինէ , գա- ղիասկէր Էֆէնտիլին պիլիսի , պիլգգաթ թահգըզ իթմէք նիլէթիլէ , թէպտիլէն մէրգում գաաորնըն Եանընա կիտէր , վէ գաաոր տալի իշին ֆէհմինէ վարըր :

Գաաոր վէ գաղիասկէր մուսահապէթ իթմէքտէ իքէն , Բէրտէտէն իշէրի պիլը ֆէլահ կիլէր , վէ Բէտէրինին վէֆաթը- նը պէյան իլէ , վալիտէսինի քէնտույէ գաոր տէյի ալաճագընը իֆաաթ իտէր :

Գաաոր հիշ ալտըրմաեարագ , ֆէլա- հա , Էյլէ շէյ օլմաճ վատիլէրինտէ պիլը շօգ նասիհաթլար վէրիլ իտէտէ , ֆէլահ պիլը տիւրիւ իսքէթթ օլմաճ իսթմէթիլէրտէն պաշգա , իսնաա իթմէյէ տալի պաշաաոր- ղընտան , գաաորնըն թէհամիլիլ քէսիլէ- րէք , քիւլիլէր միւրաճաաթ իլէ , մէր- գումու հուզուրունտան գօլար , վէ պա- տէհու գաղիասկէր Էֆէնտիլէ տէօնէրէք , « Էֆէնտի , Էֆէնտի , վագաա , պէն քիւ- ֆիւր իտէրիմ Էմմա , իշթէ պէյլէ սը- րալարտա իտէրիմ » տէր , վէ գաղիասկէր հագգ վիլէրէք տիշարը շըգար :

Պիսապէրին , վագաա , պիլը բաթրիք- իսանինին նիշէ հալ ու հարէքէթինի ֆաալ ու զէմմ իտէրիլ տէյի աաորմըզ շըգմըջ տըր , Էվլէթ , սահիհ տիլ . լաքին , թէ- հի Եէրտէ ֆաալ ու զէմմ իթմէյիլ , իւ- լա պէյլէ թաշը չաթլաաորը հալէր վու- գու պուլտուղունտա , տըրմըք թէհամ միւլ իտէմէտիկիմիլտէն , միլլէթին նալա- լը տիգգաթընը , հայըֆ քի , շիմովի վագըթ իշին թէհի օլարագ , տալիթ ի- տէրիլ :

Տիյնէյէնէ սիվի սինէք սազ , Տիյնէմէյէնէ տալուլ գուրնա ալ :

— Պունտան Էվլէթի Մանղումէտէ , հէր նէ գաաա , Եալմըջ , Էնիլիւրիւտէն բաթրիքիսանէյէ կէօնտէրիլէն իսթիտա- նըն սուրէթինի տէրճ իյլէթիլ , վէ շու աթիտէքի մահգէրին տէրճիտէն սար- ֆըր նազար իյլէթիլ իտէտէ , պաղը նօգ- թալարը տիգգաթա շաեան օլտուղուն- տան , պու կիւն պուլունու տալի պէյան իտէրիլ :

. . . Էֆէնտի .

1866 , մարտ 5 Էնիլիւրիւ

Էնգարէ վանքընըն սապըգ տաալ- նորդու Մկրտիչ Եպիսկոպոս հայըն միւտտէթի իտարէլէրինտէ , Ս . վանքը- մըզըն իշէրինտէն վէ վարիտաթընտան տօլալը , ճիհէթ պէ ճիհէթ իսասարընը մուճիպ հալլէրի վագը օլմաղլէ , պու- անէ տէկին շու հալլէրի արալըգ արա- լըք սըբագաճի պաաորիաըք հայընմըզա արգ

վէ իֆաաթ պիլլէ , քէյֆիլէթին իհ- գաղը հագգ օլունմասընա տալիլ նիյապ- լար թազաթիմ իթմիլ իտէքտէ , քէյֆիլէ- թի մէզքիւրէնին պէր Պաֆիլ պէյան օլունմասաթընտա՝ն մը , Եօլտա պիլը միւ- նասիպ վագըթտա պագըրմասը միւրաա- լարընտան օլտուղունտա՝ն մը օլա , Էլան պիլա իճիա գալմըջ օլտուղունտան , պու- Եիւզտէն Ս . վանքըմըզըն իսասարընը մուճիպ օլտուղու աշիքեար օլուպ , պու- քէլլէ սուրէթի լէֆիլէն իրաալ դըրը- նան պիլը դըթա մահսէրիլիլին , միլլէ- թիմիլ թարաֆընտան թանգիլի իլէ , Ս . վանք թարաֆընտան թադէոս վար- գապեա իլէ պիլիլիլտէ ճիկէրեան հօճա Գէորգ պէնտէլէրի իսաստէթէն մահսէրի մէզքիւր Ետիլէրինէ թէպիման իրաալ դըրընտը , ամէնապաաիլ Ս . պաաորիաըք հայընմըզա , վէ ազգային խորախօհուր- դա վարչուլթիւնա թադաթիմ դըրընտը իւզրէ . իգթիլաաը լազըմ կէլէն հագգը- մըզըն իհթիհաաի զըմընտա թարաֆը վալալարընըզա վաալ օլտուղաաորնտա , թադաթիմ իլլէթիլլէրի մահսէր մաէլին- տէն , խուսուսու մէզքիւր մալիւմի սէ- նալլէրլէրի պուլլուլտուգտա , միլլէթի- միլ շէրէֆինէ նայիլ օլտուղունուգ խայր- իսահըգ միւրաաը ալլինիլ իւզրէ , Ս . վանքըմըզըն հագգընը , խորախօհուրք ազգային վարչուլթիւն մէճիլինտէ իհ- գաղը հագգ իլէ թէպիլլէթի . Ս . վան- քըն միւմալիլէյ Մկրտիչ Եպիսկոպոսուն մաթլուպալըր թահսիլի խուսուսունա հիմմէթ վէ ինայէթ իյլէմէլէրինտէ տա- յիլ նիյապըր սիեագընտա շուգգամըզ թահսիլինէ իպթիաար գըրընտը , օլ պապտէ վէ հէր հալտէ հիւրմէթլէրի- նիլէ միւնթազըր օլմագտալըք Էֆէնտիլմ :

Յակոբ Եպիսկոպոս	Յովսէֆ Մանիսէլ-
աաալնորդ Գաղաաիլ	Եան
Յովաննէս վարդապետ	Յովաննէս Չարըգ-
Յակոբ քահանայ	լրեան
աթոռակալ	Միւլթոս Արթին Տօ-
Յարուլթիւն քահանայ	նէլեան
Ահարօնեան	Միւլթոս Պ . Տօնէլ-
Յակոբ քահանայ	Եան
Փիլիկեան	Յովաննէս Մանի-
Հաճի Գրիգոր Թահ-	սէլեան
թալլեան	Յակոբ Տէրտէրեան
Յովաննէս Չէլէեան	Գէորգ Օճագընեան
Գրիգոր Ժամկոչեան	Յովաննէս միլլէթ
Հաճի Գրիգոր Համ-	վէքիլի .
մալեան	

— . . . իմբագիր :

1866 , Յունիս 15 . Ի Կ . Պօլիս .

Մինչդեռ Հայը , թշուառ Հայը իւր հին բաղդին աւերակներուն վրայ նստելով , տը- խուր ողբով բուրի պէս հեծել կ'ուզէ , ա- Լաւ , ներկային բազմօրինակ վիշտերն ու տագնապները անցելոյն յիշատակները մոռ- ցնել տալով նոր արտաւայտներու մէջ կը խեղդեն անցելոյն վրայ արտասուող աչքերն

եւ ցաւօք սրտի ըսել կ'ուտան թէ « վեր-
ջապէս Հայուն ճակատագիրը, կեանքը ա-
ղետից տակ մաշող արկածներն է, » եւ մին-
չեւ որ ինքը չի փոխուի, իր ճակատագիրն
ալ չի պիտի փոխուի, ըստ որում « մարդոյս
բազմին փոփոխութիւնը, իր վիճակին փո-
փոխութեանը ենթակայ է : »

... Խմբագիր, ասոնց հետեւանք սա
հետեւեալ ցաւալի անցքին պատմութիւնը
պիտի ըլլայ, որ անշուշտ ամէն զգայուն
սրտերու նոր ցաւ մը պիտի պատճառէ :

Արք մայիս 22 ի պայծառ արեւը բոլոր
բնութեան նոր կենդանութիւն կ'աղբէր,
աւաղ, մէկ մ'ալ յանկարծ ամբողջ գիւղս
սգոյ եւ թախծութեան քողով մը ծածկուե-
ցաւ : Այսինքն Արաւիտ աղա անուն պատ-
ուարժան ազգայնոյ մը հարազատ եւ բարե-
պաշտ ամուսնի, ի յախտնականութիւն
նշած էր : Անմիջապէս լուր կ'երթայ գիւ-
ղիս Տ. Մանուէլ քահանային (1) թաղման
հանդէսը կատարել տալու համար, բայց
ի՞նչ կ'ըլլայ հասարակ ժողովուրդը, երբ ի-
րեն տեղ « չեմ կրնար դալ » դժբաղդ պա-
տասխանը կուգայ, այնուհետեւ կրկին եւ
երկրին մարդ կը խրկուի (թաղական խոր-
հրդոյ կողմէն) բայց ամէն անդամուն ալ
նոյն մերժողական պատասխանով ձեռնու-
նայն կը դառնայ գոցողը : Արջապէս խո-
հեմ խորհուրդը հասկընալով որ բանին մէջ
գաղանի մեքենայագործութիւններ կան, ու-
րոնց կը ծառայէ Տ. Մանուէլը, խոհեմու-
թիւն կը քսեպէ չորրորդ եւ վերջին անգամ
մ'ալ կանչել տալ զանի պատուաւոր անձի
մը միջնորդութեամբ : Բերել կուտայ եւ
երբ ատոր կը հարցուի չի գալուն պատճառ-
ները, պատ ի պատ խօսքերով չնչին եւ ա-
պօրինաւոր առիթներ առարկելով մը ուրիշ
կողմէ մը երկրից կրելը կը հետեւցնէր, եւ կը
յարէր թէ՛ « Արաւիտին հարը շնչեցնելոյն
կեսարայր) եկեղեցի չի գտր ու հետեւաբար
պապական է » կրկնէ խորհուրդը « ո՞չ ա-
պաքէն մինչեւ հիմայ մենք այն մարդը մեր
եկեղեցին կը տեսնա՞ք, եւ դու չե՞ս մին-
չեւ այսօր նոյա ընտանեայ մեծին եւ փոք-
րին ամենուն մկրտութիւնը, խոստովանա-
քը, հաղորդութիւնը, պսակը եւ տան
օրհնէնքը կատարողը, կը յաւելու, ու ստի
հիմայ ալ պէտք է երթաւ անոր նշնեցալը
իր չիրմին տակ ամփոփես, հետեւաբար
մենք ալ ամէնքս ստորագրութիւն կու-
տանք, եթէ կան քեզի գայիք չարեաց
պատասխանատու գտնել ճանչելու » : Բայց
ի՞ դուր, որովհետեւ բնաւ ձեռնամուխ չ'ըլ-
լալիքը յայտնելով ի սպառ մերժելն ու նոյն
հետայն անհրեւութեանը մէկ կ'ըլլայ :

Ո՛հ, յիրաւի կ'ըսեմ, այն կէտին սիրտ
պէտք էր տեսնալու յարանց եւ ի կա-
նանց բաղկացեալ մեծ բաղմութեան մը
սրտաբեկութեան դառնագոյն եւ խեղճ տե-
սարանը : Մորմոքներն կրկնապատկեցան,
արտասուքներն յորդացան, սուգը ծանրա-
ցաւ, մահուան ողորդ մէջ կարծես ուրիշ
ողբեր ալ խառնուեցան, գիտես թէ նոր
բան մ'ալ կ'ուլային, նման այն անտէր եւ
անոք գառնուկներուն որ դաշտին երեսը

յորում մէկ ընկերներն վտանգի մը ընդունած
ատենը կարծելով որ նոյն կարգը իրենց ալ
կ'սպասէ, առաջուց ողորմուկ ձայներով կը
մայնէ : Արջապէս կրսեմ, բոլոր գիւղը
կարծես դառն ցաւոց նոր աշխարհ մ'էր
դարձած, ամէնքը ձեռն ի ծնօտ եւ ի կուր-
ծրա, վեր վար երթալ գալէ յուսահատած
կը վերցնեն երեսի վրայ մնացած անշնչա-
ցալ մարմնոցն դադարը եւ առանց քահանա-
յի լուր, անմուռն կը տանին, կը ծածկեն
հողին տակ գիւղեր :

Ահա նոյն սխառ բազմութեամբ գիւղ
դառնալով, նոյն արտասուօք կը սողնն բու-
ղապարի մը ուղղակի առ Ս. պատրիարք
հայրն, զոր երեկ նորին սրբազնութեան
մատուցանելով գոհութեամբ պատասխան
առինք, որ Տ. Մանուէլ անուն անարժան
քահանայն այսուհետեւ լոկ Մանուէլ ճանչ-
ցրելու արգար վճիռը կը յայտնէր եւ որուն
գործադրութիւնը փութացնող նամակ մը
մեր վիճակը առաջնորդին խրկի կը խօս-
տանար : Ինչպէս որ ըլլալուն յոսով ենք եւ

ըլլալով անձնուէր Ձեզ եւ ընդ-
հանուր Ազգիս ստորագրեալքս
Ձեզ կածակու իւշ-պէ կցիք :

— Եւ աթիւտէքի պահա իւրմի ճանի-
պինտէն թարաֆըմըդա կէօնտէրիդիշ օ-
լու պ, վէ հէր նէ գատար քէնտի միւ-
թալաւմըդ տաթի մաթիլու պ օլունմուշ
խետէ, վազթի ախէրէ թէլք իթմէյէ
մէճպուր օլմուշուգ տուր :

... Խմբագիր Մանգուժէի Է. Նքեար
ազգագուտ լրագրոյ :

Տեղեւոյ Հայ հասարակութիւնը կարծ-
ուածին պէս անշարժ եւ անհոգ չէ :
Նորոգ բարեկարգութեանց ձեռք գործը-
ուած է : Նոր շարժումներ կան, իւրա-
քանչիւր տան մ.ջ Հայ խմբակներու
համար նիւթ պահաս չէ : Եւ երբ նորա՝
Սոսկանեանի օրինաւոր եւ կատարեալ գա-
տիարակ մը ըլլալու, կամ չըլլալու յատ-
կութեան, եւ չափէն տեւի թոշակ առ-
նելուն խնդիրներով երեկոյան զով ժամե-
րը կը վառնէին, ահա նոր եւ օգտակար
փոփոխութիւն մ'ալ տեղի ունեցաւ :

Քողարական ժողովը վերցաւ, եւ նո-
րա տեղը յաջորդեց մասնաժողով մը, ըստ
մեծի մասին պահիւ եւ ազգեցութեան
տէր անձանցմէ բաղկացեալ, որ պիտի մը-
նայ եւ դործէ մինչեւ Սահմանադրու-
թեան վերաքննութեան կատարումը՝ ըստ
օրինակի Ա. զգային արդի կեդրոնական վար-
չութեան, որ ի Պօլիս :

Ահա սոյն մասնաժողովն կազմող մե-
ծարդոյ անդամոց անունները :

Թ.	էֆէնտի Սրվազեան
Գ.	» Զմարտախօսեան
Խ.	» Աղազարեան
Ա.	» Կարապետեան
Ս.	» Պալասանեան
Յ.	» Վարպետեան

Մ.	» Էքիզեան
Գ.	» Էլմասեան

Ահա ասոնց վրայ է այժմ Զմիւռնա-
ցի Հայուն յոյսը, ամէն աչք եւ ուշադ-
րութիւն ասոնց վրայ դարձած է, եւ մեծ
ակնկալութեամբ կը սպասուի : Ասոնցմով
նախնի թաղական խորհուրդը զխնովին
յարու թիւն առած պիտի ըլլայ, եւ որով
հասարակութեան սիրտն ու համակրու-
թիւնը դրաւուած պիտի ըլլայ, եթէ
յիշեալ մասնաժողովը իւր ազգասիրական
տաղանդը յանուն ազգութեան եւ յանուն
մարդկութեան ճշգիւ ի գործ դնելով,
օրինաւոր եւ բանիրուն առեւտրապիւր եւ
կարգաւորեալ արձանագրութիւն բռնել
տալով՝ առանց որ եւ իցէ կղերական ազ-
գեցութեան ժողովրդեան օգուտն ու
յառաջադիմութիւնը նկատելու ըլլայ...
ու հասարակաց իրաւանց ճշմարիտ պաշտ-
պան :

Ահա այս է նոցա պաշտօնը, եւ օգ-
տաւէտ արդիւնքներ յուսալու վստահու-
թիւն կուտայ ժողովրդեան, նոցա մե-
ծարդն մասին վրայ նշմարուած տրքա-
մագրութիւնն...

Արդ... Խմբագիր, կը խնդրեմ բա-
րեհաճեցէք սոյն երկտող գրութեանս
Ձեր ազգագուտ լրագրոյն մէկ անկիւնը
տեղի մը շնորհել, միանգամայն Ձեր կող-
մէն ալ պէտք եղած խորհրդածութիւնը
յանուն ազգութեան օգտի վանց չառնե-
լով :

Մնամ եւայլն :

1866 յունիս 12 Ա. Պ. Ա. Պ.
Զմիւռնիա :

— Ծաղիկ նամ ըրիսալէյի մէմուհէ-
նին շու աթիւտէքի պահա տիգդաթէ-
շան օլտուղունտան այնէն տէրճ ի-
տէրիզ :

Երուսաղէմէն անսխորժ լուրեր կըն-
դունիմ առանց զարմանալու : Ծաղիկ
լրագան Եսայի Պատրիարքին ընտրու-
թեանէն եւ վանքին կանոնադրութիւնը
չինտելէն յառաջ արդէն գիտէր թէ ա-
ռանց հիմնական եւ կորուկ միջոցներու
անհնարին էր արմատացած զեղծումնե-
րու բարձումը : Եւ ասոր համար առա-
ջարկած էր ազգին նախ վանքը հալել, հա-
չեւները քննել եւ կարգադրել, եւ ապա
կանոնադրութեան ու Պատրիարքի ընտ-
րութեան ձեռնարկել :

Երեսփոխանական ժողովը չկրցաւ
կամ չուզեց ընդունիլ անոր առաջարկու-
թիւնը, եւ միայն Պատրիարք մ'ընտրե-
լու կանոն մը շինելու դատապարտուե-
լովը կարծեց թէ եղծումներու առաջքը
առաւ : Փորձը եւ գէպքերը այսօր հա-
կառակը կը հաստատեն, եւ Ծաղիկ ի-
րաւունք կուտան յանդիմանելու այն ան-
ձինքը, որոնք իշխանութիւն ունէին բա-

(1) Գիւղս ասկէ դատ եկեղեցական չունի :

